

وتهی نه مجاھەهان

منداله ڙیرو چاوگه شه کانی کوردستان

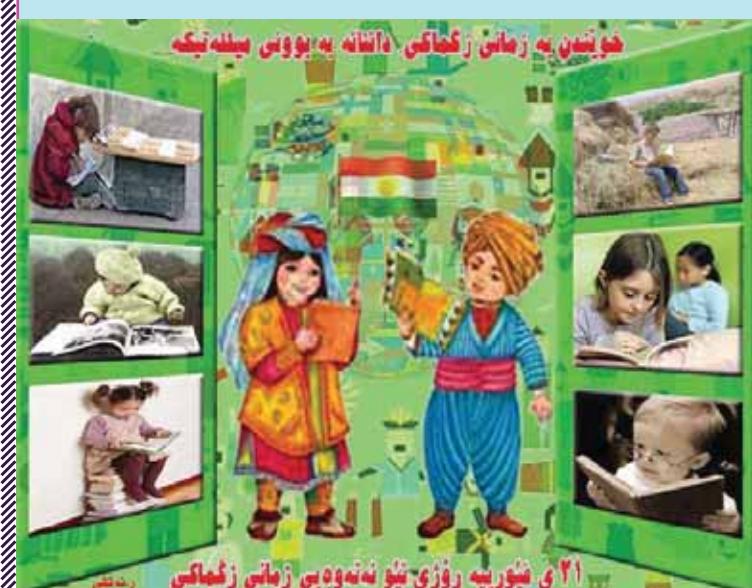
ئایا دهزانن که لهنیو رۆژه کانی سالدا رۆژیک دیاری کراوه به ناوی رۆژی زمانی دایک؟
با بزانین ئه و رۆژه که یه و زمانی دایکیش چیه؟
رۆژی ۲۱ فیوریه به رابنبر به ۲ی رهشهمه، له لایهن ریکخراوی یونسکووھ (ریکخراویکی ئاشتیخوازو مرۆڤ
دۆسته) وەک رۆژی جیهانی زمانی دایک دیاری کراوه.
زمانی دایک هەرئه و زمانه یه که ئیمە قسەی پى دەکەین. کەواته زمانی دایکیي ئیمە کوردى يه.
نه کە هەر مندالان، تەنانەت گەورە کانیش دەبى ئه و رۆژه له بىر نەکەن و ریزى لى بگرن. چونکە ریزگرتن له و
رۆژه، ریزگرتن له زمانی دایکیي هەموو گەلان و گەلی خۆشمان.
منداله ئازیزەکان

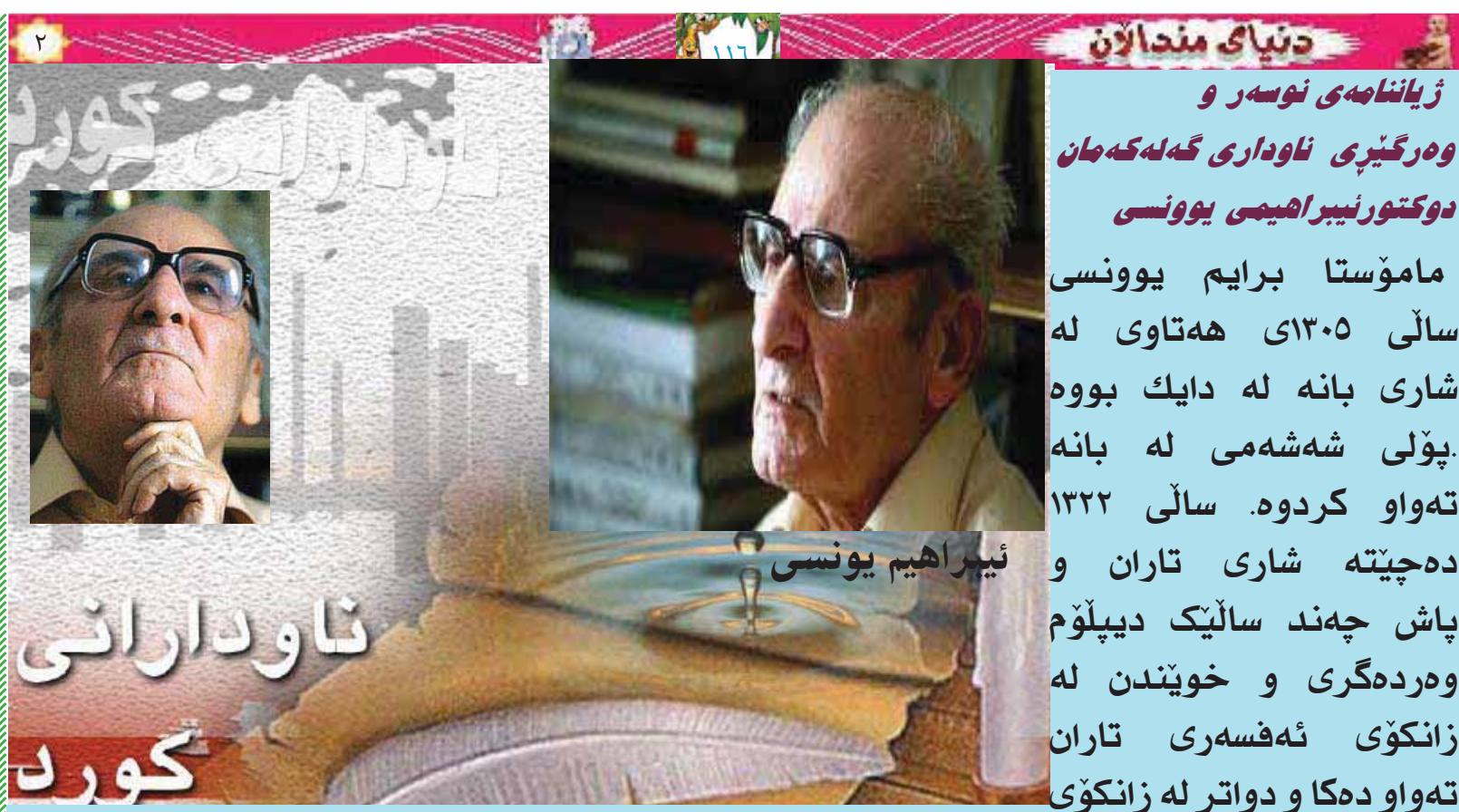
ئەوهش بزانن که حکومەتى ئیران ناھیئى مندالانى کورد له قوتا بخانە کاندا بە زمانی خۆیان دەرس بخوینن و
بنووسن. کەواته ئه و بیزیزی یه بە زمانی دایکیي ئیمە کورد.
ریز گرتن له زمانی دایکیي مرۆفە کان ریزگرتن له کەسا یەتىي ئه و مرۆفانه. دەبى منداله خۆشەویستە کان هەر
له ئیستاوه فېربىن کە ریز له زمانی دایکیي خۆمان و سەرجەم زمانه دایکیي کان بگرن.
دەبى ھول بدهىن کە زمانە کەی خۆمان رۆژ بە رۆژ جوانتر قسەی پى بکەين و باشتريش پى بىن و بنووسيين.

لە پەيوەندى دەگەل زمانی دایکدا، لە پەيماننامە یەکى
جیهانی مافی مندالان دا هاتوھ کە دەلى: «مندالان مافی
خۆیانە کە له هەموو قۇناغىكى ژيانياندا بە زمانی دایکىي
خۆیان قسە بکەن.»

کەوايە ئىوھش ئه و بزانن مافی خۆتانە کە بە زمانى
خۆتان بخوینن، بنووسن و قسە بکەن. بيريشتەن نەچى کە
دەبى ریز له هەموو زمانه دایکیي کان بگرن.
«کەوايە بيرمان نەچى کە، ۲۱ فیويه واته ۲ی رهشهمه
ھەموو سالىك، رۆژی جیهانی زمانی دایکىي»
ھەر بىن و سەركە و تۈو بن.

سەرنووسەر

تاران له بهشی ئابوورىدا، لىسانس وەردەگری. هەرلەوبەشەدا له زانکۆی سۆربۆنى فەرانسە دكتورا وەردەگری مامۆستا برايم له سالى ١٣٣٣ دا به هوی چالاکىي سياسى زيندانى دەكىرى و تا سالى ١٤٤١ له بەندىخانە دەمېنیتەوە. مامۆستا برايم هەر له تەمەنی لاۋيدا ھۆگرى كارى نووسىن و وەركىرەن بۇوه و ھەر له و سالانەى كە له زيندان دا بۇوه خۆي فيرى چىرۇكنووسى كردۇه. بە باشى شارەزاي زمانى فەرانسەوى بۇوه زۆربەي كتىبەكانى لەزمانى ئىنگلەيزىيەوە وەركىرەوەتەوە سەر زمانى فارسى. مامۆستا برايم وەركىرەن نووسەرييکى زۆر شارەزا بۇوه و چەندىن رۆمانى نووسىيە. يەكەم كتىب كە مامۆستا نووسىيەتى كتىبى ھونەرى چىرۇك نووسىيە كە له زيندان نووسىيەتى. مامۆستا برايم چەندىن كتىبى له سەر مىزۇو و خەباتى كورد كە به زمانى بىيانى نووسراون وەركىرەوەتەوە سەر زمانى فارسى. ئەم ناودارە كۈوردە ١٢ بەرھەمى نووسىنى و زياتر له ٨٠ بەرھەمى وەركىرەو ھەيە. مامۆستا برايم يۇنسى رۆزى ١٩ رىبەندانى ئەمسال له تەمەنی ٨٥ سالى دالە شارى تاران كۆچى دوايى كرد و رۆزى ٢١ رىبەندان تەرمەكەي گەريندرايەوە شارى بانە و بە گەرمى لەلايەن خەلکى كوردىستانەوە پىشوازى لىكراو و لە گۆرسستانى سلىمان بەگى بانە بە خاكى نېشتىمان سىئىدرە.

ئاماھەكىرىدىن: شىلان قوربانى، فەر

مداداً (ن) رئيسي

گلستانه، مانگانه، مندانه، ناهنده، منداده، دهنه، که، دستانه، دهنه، دهکا

دیزاین:

دەستىھى نۇو سەران: هانا وریا، شىلان قوربانى فەر، بىيگە رەدعەلپۇر

سنه‌نوسه‌ر:
ئازاد عه‌باسيان
ezedabacayen@yahoo.com

پەيوەندى:
www.facebook.com/nawendy.mndal.paryzy.kurdistan
mndalanykurd@yahoo.com
www.Kurdistanukurd.com
Tel: ٩٦٣٦٢١١٤٠٨٧٥

نوکته‌ی خوش بۇ پېڭەنبا

شاخه‌وانى

كۈر و بابىك بە يەكەوە دەچن بۇ شاخه‌وانى و بابەكە زووتر دەگاتە سەر شاخ و بە كورەكەي دەلى: كۈرم وەرە سەرەدە سەير بکە ئەو خوارەدە لىرەدە چەند جوان و دلەپىنە.
كورەكە بە بابى دەلى ئەي ئەگەر خوارەدە خۇشە بۇ منت ھىنداوەتە ئەو بەرزايىيە؟ هەر لە خوارەدە بۇوینايە باشتەر و خۇشتىرىش بۇو.

باوکى نەخۇش:

روزىكىان پىاوىيك نەخۇش دەبى. كورەكەي بانگ دەكەت و دەلى: كۈرم ئەمن زۆر نەخۇشم و ناتوانم بېم بۇ لازى دوكتۇر تو بە جىيى من بچۇ و بىيى بلى دوكتۇر گيان باوكم زۆر هيلاكە. بلى: سەرىي وەكۈو شۇوقى باى كردۇ. چاوى وەكۈو تەماتە سور بۇون، قاچى وەكۈو باينجان شىن ھەلگەراون. رەنگى وەك گولە بەرۋەز زىرىد بۇوە. ھادى كۈرم بچۇ بىزانە دەۋاي دەردى من چىيە؟
كورەكە دەلى باوکە گيان! ئەو ھەموو قىسىم لە بىر نامىنى. دەچم دەلىم كاكى دوكتۇر وەرە باوكم بۇوە بە بىستان.

مامۇستاى بىركارى لە حەپۇل ئەپرسى:

«ئەگەر باوكت ۱۰ دىنارى پى بىت و ئەتۇش داواى ۶ دىنارى لى بکەي.

چەندى پى دەمىن؟»

حەپۇلىش لە وەلامدا دەلى:

«۱۰ دىنار.»

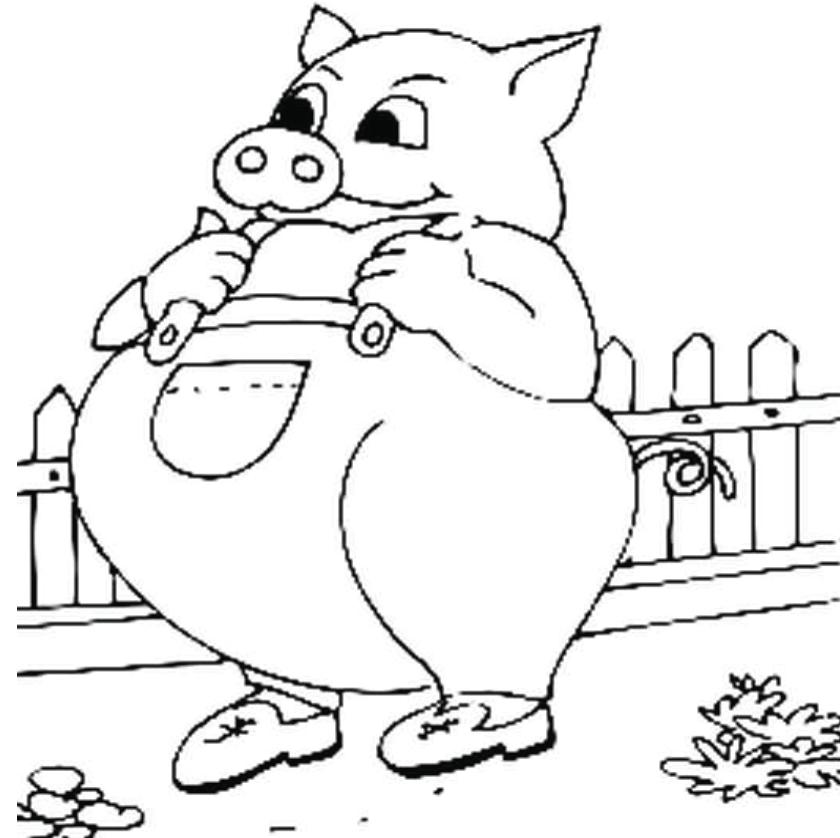
مامۇستاش بە تۈورەيىم وە پىيى دەلى:

«دانىشە! تو بىركارى هەر نازانى.»

حەپۇلىش دەلى:

«تۇش باوکى من ھەر ناناسى. ئەو پارە نادات بە دايىم ھەتا دەگا بە من.»

ئادىقى بە دەلى خۇتان بىمان رەنگىيەن

بەبۆنەی رۆزى جىهانىي زمانى دايىك

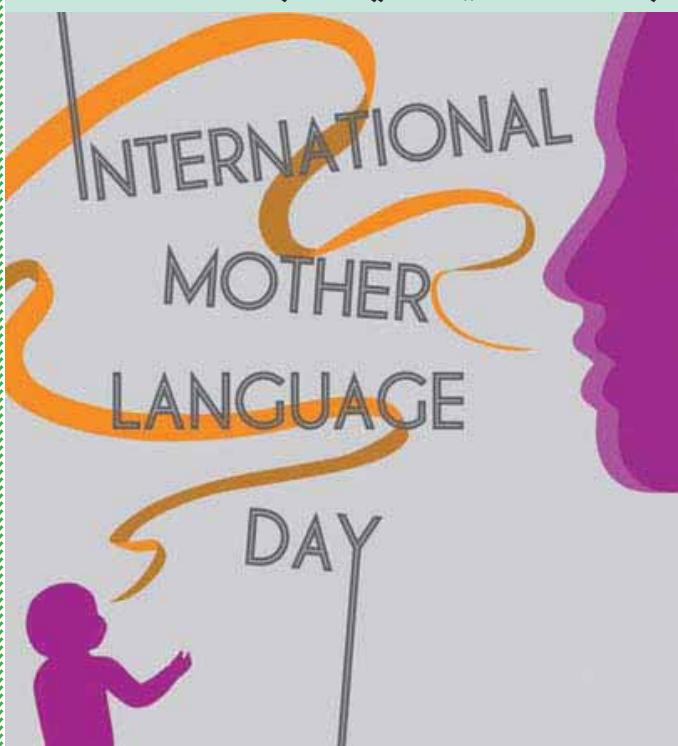
بەنگلادىش يەكمەم ولات بۇو كە لە مانگى نوامبرى سالى ۱۹۹۹ ئى زايىنى دا پىشىيارىتى خۆي بە شىوه يەكى فەرمى بۇ رىتكخراوى يونسکۆ پېشىكەش كرد، لەسەر ئەو بنەمايە كە رۆزى ۲۱ ئى مانگى فيئوريه (۲۱ى رەشەمە) بە رۆزى جىهانىي زمانى دايىك دابىرى. گەلەلە پىشىيارىكراوهەكە لە سىيەمەمین دانىشتى گشتى رىتكخراوهەكە دا لە لايەن رىتكخراوى جىهانىي لايەنگىرى لە زمانى دايىك و ولاتانى ئەندامى رىتكخراوهەكە وە پەسەند كرا.

دواى دىيارىكىدىنى ئەو رۆزە وەك رۆزى زمانى دايىك، گەلەلە يەك لە لايەن رىتكخراوى يونسکۆوه ئامادە كرا و بە ولاتانى ئەندام راگەيەندرا، كە تىيىدا چەندىن بەرنامەي جۆراوجۆر بۇ ولاتانى جىهان رىتكخرا بۇو.

لە كاتە بە دواوه ولاتانى جىهان رۆزى ۲۱ فيئوريه يان كرده جەڙن و خوشى بەتاپىھەتى ولاتانى ئەمرىكا، بەريتانيا، كانادا، جومەھورىي چىك، هيندوستان، بەنگلادىش. كە پىشەرو بۇون لە رىزگىرتى رۆزى جىهانىي زمانى دايىكدا.

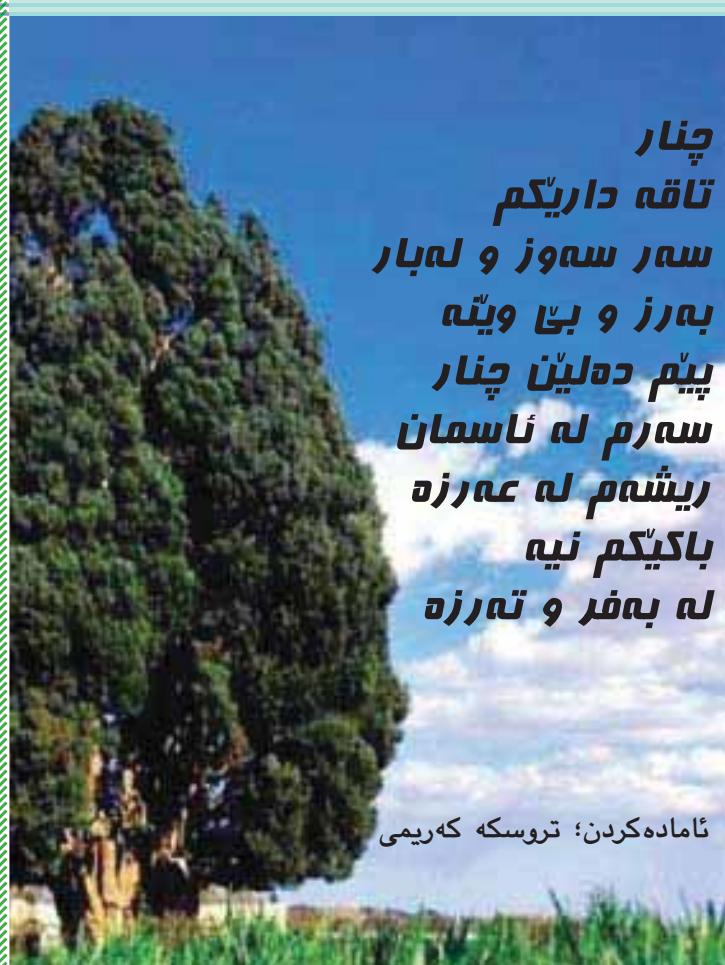
پىويستە ئەوه بىر بخىتەوە كە، ھۆكارى ناونانى ئەو رۆزە واتە ۲۱ فيئوريه وەك رۆزى جىهانىي زمانى دايىك، دەگەرەتەوە بۇ ئەو رووداوهى كە لە رۆزى ۲۱ فيئوريه سالى ۱۹۵۲ ئى زايىنى دا رووىدا كە تىيىدا ۵ خويىندىكارى خەباتكار لە پىنناوى رەسمى كردى زمانى دايىكىيان واتە زمانى بەنگالىدا كە ئەوكاتە ناوى پاكسستانى رۆزەھەلات بۇو، دواتر بۇو بە بنكلاديش، گىانيان لە دەست دا.

هانا وريا

«بۈلۈل»

بۈلۈلى جوانى سەردار
ورىچەرەمە هات بەھار
وەددەرگەوت گۆل و گىيا
ھەلفرە لە دەشت و سەھرا
ئەى بۈلۈلى رەنگاورەنگ
بخويىئە بە سەق ئاھەنگ
بە دەنگى خۇش و جوانىت
بانگ كە لە ھاوارىيەنات
بفەرە ئەم دار و ئەو دار
بچە بۇ دىھات و شار

ئەۋىن با مرادى

فېرگەی زمانی ئىنگليزى

وانەی يەكم

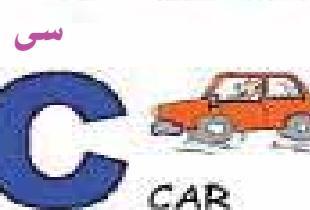
THE ALPHABET

ئىي

بى

سى

دى

ئى

ئيف

جى

ئىچ

ئاي

جهى

كەي

ئيل

كىوو

ئار

ئيس

پى

بۇو

قى

ئۇ

تىكس

واي

زىد

دەبلىو

X - RAY

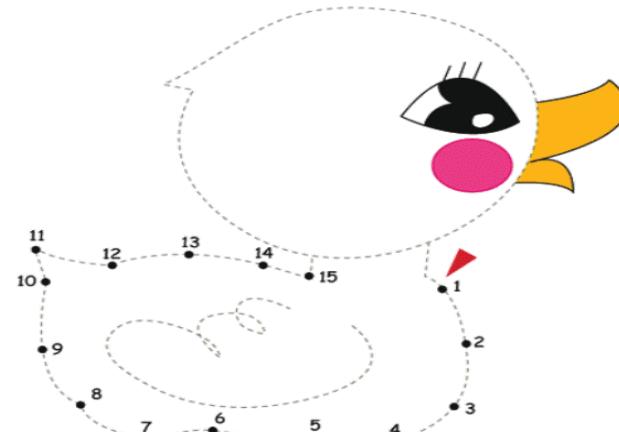
YO - YO

ZEBRA

ئاماھە كىردن:
بىكەرد عەلەپۈوررۆژى جىهانىي زەمانى دايىك
لە ھەممۇ مەندالان پىرۇز جى.

child protection centre - East of kurdistan

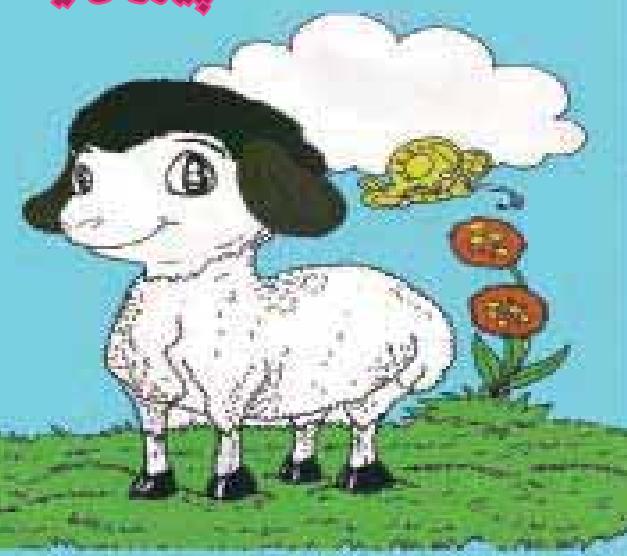
«بەرخە سپى»

هاورىياني دنياگي مندازان
كتىبي چيرۆكى بەرخە سپى پىتكاھاتوه له ۱۰ چيرۆكى جۇراوجۇرو سەرنج راكىش بۇ ئىوه مندالانى خوشەويست.
كە نووسەرەكەي كاڭ "عمر توفيق". ئىمە له هەر زمارەيەك دا چيرۆكىنى ئەو كتىبەتان پىشكەش دەكەين
، ھيوادارىن شتى لى فىئر بىن و چىزى لى ودرېگەن.

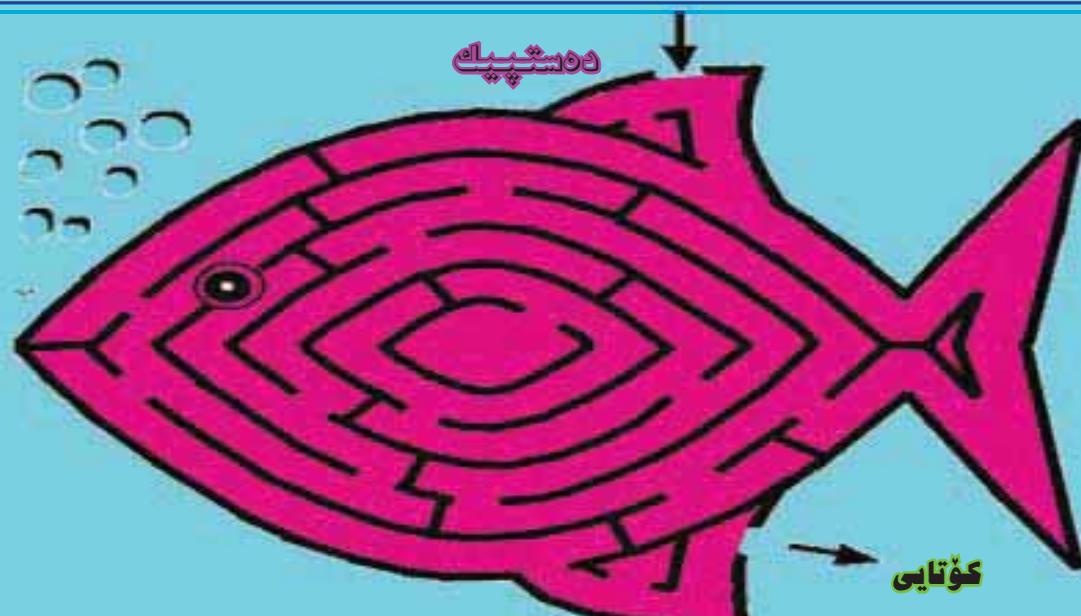
چيرۆكى يەكمەم: بەرخە سپى

بەرخىكى سپىي ناواچاوان رەشى جوان تا بلىيت
خورىيەكى تازەي جوانى ھەبۇو، له ناو ھەمۇو
بەرخەكانى تردا ديار بۇو، خاودەنەكەي زۆر خوشى
دەويىست ، به بەردهوامى ئاگاى لېبۇو، كە تۆزىك گەورە
بۇو خۆي هاتووچۇي ناو كىلگەكەي دەكەد تا واي لېھات
دەچوو بۇ رووبارە دوورەكە، رۆزىك گورگىكى لى پەيدا
بۇو ويستى به ھەر فىلېيك بى بىكا به نىچىرى خۆي.

پىي وت: چەند رۆز لەمە پىش تۆ ئازارى بىچۈوهكانى منت
داوه، ئەويش پىي راگەياند كە شتى وا لەمن ناوهشىتەوه.
بەلام ھەر سوور بۇو له سەر داواكەي، لەوكاتەدا جوتىيارەكە
بە پەله بە دوايىدا دەگەرە، كە چاوى پىكەوت بە پەله بە
باوهشى داگرت و له دەستى ئەو گورگە چەپەلە رىزگارى كرد
و پىي راگەياند: پىويستە لەقسەي خۆت گەورەتر دەرنەچىت،
ئەگەر جارييکى تر ھەلەي وا گەورە دووبارە بىكەيتەوه، به
دىنیايسىه ور رۆزىك دەبىتە ژەمە خواردىيىك بۇ گورگىكى تر.

كام رىكا دەگاتە كۆتابى

کارهبا

هاوری خوش ویسته کانم:

مندانه کان:

چمنده خوش کاتیک شهوانه. کلوبه کان چن ده کهین و به چرکه بیک همهوو دهور و بده رمان و پیش چاومان روونداک ده بیتمو. چمنده خوش له بدر روونداکایی کلوبه کان ده رس ده خوینین و ئیتر چاومان کز نابن. ئاخر دایه کموره ده لئ. من بؤیه چاوه کانم کز بونه. چونکه ئه و کاتی ئه من مندال بوم. کارهبا نه بیو. له بدر تیشکی چرا بیه کی نه وتنی. کتیبم ده خوینده ومه. هاوینان له که رمان خهوانه لئ نه ده کهوت. تمپو کمولی ده کر دین. ئه وکات و کوو ئیستا نه تله فزیون همه بیو نه تله فون و نه کومبیوتهر. شهوانه کمس بدر پی خوی نه ده بینی. به لام ئیستا ئه و کاره با بیه زور زور باشه. ئه دی مندانه کان. ئه من نه نکم فیزی کرد ووم کارهبا به لامه ومه کرینگ بی. ئه و ده لئ کارهبا نیعمه ومه. نه نکم همه موو جاری که نویز ده کا. دوعا بؤ ئه و کمسه ده کات که کاره با بیه در وست کرد ومه. نه نه ده لئ ئه و ناوی (ئه دیسون) ومه.

و ملاهي نه نکم راست ده کا. ده زان ئه کمر کارهبا نه بین. چ ده قه ومه؟

نه کمر کارهبا نه بین:

۱- ئیمه ناتوانین سهیری کارتون بکمین.

۲- له تاریکاییدا ناتوانین ده رس کانهان بخوینین.

۳- زستانان ئاوی که رمان نابن بؤ ئه ومه بیان ده م و چاومان بشوین.

۴- هاوینان له بدر که رما خهوانه لئ ناکمه و تمپو پیمانه ومه ده دات.

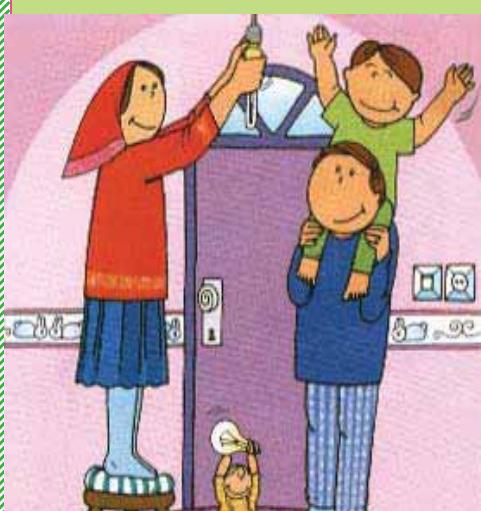
۵- ماله کانهان شهوانه روونداکایی نابن.

بؤیه ده بی ئیمه مندانه کان:

زور زور ئاکامان له کارهبا بی. به دایه و بابه جلیین کلوبی زیادی بی نه کمین. کلوبه زیادیه کان بکووژینه ومه.

با ئه ومه يشمان له بیر نه چن. ئیمه نابن ده ست له وايمه ری کارهبا بدمین. چونکه زور زور هتر سیداره. کارهبا کاتیک له وايمه ره کان دایه. بمه جاو نابینری. بؤیه نابن له وايمه ری کارهبا نزیک ببینه ومه. نه کا کارهبا بمانکری.

دیسان ئیمه مندانه کان لم بیرمان نه چن. به دایه و بابه ده لیین کلوبی ئه و ژووره بکووژینه ومه که لئی دا زانیشین. ئه کینا کارهبا بدهشی همه موو خملکی شاره که هان ناکاو نه کمر کاره با بیش نه بین. همه موو شتیکمان لئ تیک ده چن.

رسوول سو لتاني

په پوله

دوو کورپهی ناشتی خواز

دوو برالهین برالان
ناومان ئاکاه و ئالان
و زیتله و زبرین
دومندالی به بیرین
کوپهی ئه وین و نازین
دل نه ره و ئاشتی خوازین
کوتري سولمین بی زه رین
دزی ئاز او و شه رین
تالی و سویری ده نوشین
بؤ ئاشتی تیده کوشین
په و ده دهی شاخ و هه دین
بؤ دوزمن داخ و ده دین
ئه ستیزه دی ئاسو و که لین
هیواي دوازه ئی که لین
و دکوو بولی بول ده فوینین
موژده دی زادی دینین

من په پولهی نه خشین
به دوو بالی ره نگینم
ئه فرم به دهشت و چه ما
هاوری نیم له گه ل خه ما
گولزارم زور خوش ده وی
کول له کوی بی ده چمه وی
شیلهی گولان ده نوش
به جوانی گول دل خوش
قهت گولان هه لانا پسینم
له خوشیان ناره نجیم
ئیوهش ئهی مه لانی جوان
هاوری بن له گه ل گولان
با به گول و گولزاری جوان
جوان بکهین نیشتمان....

ئالان قادری

کاوه شه ریفیان

کوکندنی پیسته‌کهی و خواردنی ناوه‌کهی بُو نرم کردنی سینگ له کاتی کُخینداو بُو نیوبردنی هه‌لامهت و په‌سیو زور به‌که‌لکه. له مهودوا هه‌وَن بدهین زیاتر گرینگی به میوه‌کان به گشتی بدهین و به جیگای خواردنی شتی دستکرد و هک بیسکویت و نوقل و همندیک شتی دیکه، گرینگی بدهین به خواردنی میوه‌کان، چونکه هم جهسته‌مان پیویستی پی‌یه‌تی و هه‌میش قازانجیان زیاتره و زهره‌ریان نیه.

سه‌ید جه‌لال سالحی

کاریکاتور : که‌نعمان بیتار

رده‌ Hammond

پرته قان خاوه‌نی ویتامینی جُور او جُور و به‌سووده که قازانجیکی تایبه‌تی بُو جه‌سته‌ی مرُوف هه‌یه. ته‌نانه‌ت له کوندا له پرته قان بُو ورووزاندن و به‌هیزکردنی کوئنه‌ندامی هه‌رس، دهرمانی گیراوی (قه‌بزی)، ئیله‌لی خوین کەلکیان لى وهرگرت‌تووه. هه‌روه‌ها بُو دل به‌یه‌کداهاتن زور باش، خوین خاوین ده‌کاته‌وه و نیش‌کان و هک زستان زور به‌که‌لکه و پیشگیری له تووش بوون به هه‌لامهت ده‌کا. هه‌روه‌ها نه و که‌سانه‌ش که لیو و پووکه‌کانیان قەلشیون و ته‌نانه‌ت ده‌سته‌کانیشیان تویخیان هه‌ل داوه، له کاتی خواردنی پرته قان ده‌ستیان که به ناوه‌کهی ته‌ر بووه له ده‌ست و پلانی هه‌لسوون، هم تویخه‌که يان چاک ده‌کاته‌وه و هه‌میش ده‌بیته هُوی جوانی پیستی ده‌ست و په‌ل. هه‌روه‌ها له کاتی پاک کردنی پرته قان دا يانی کاتیک که تویکله‌که تان لى کرده‌وه، دیوی ناوه‌کهی تویکلیکی سپیی پیوه‌یه، نه و تویکله سپی‌یه لى مه‌که‌نه‌وه و له گه‌ل پرته قانه‌که بیخون، چونکه تایبه‌تمه‌ندی زور باشی هه‌یه و هه‌روه‌ها ده‌بیته هُوی هه‌رس کردنی خوارده‌مه‌نیه‌کان له گه‌ه داوه هیتانه خواری چه‌وری خراپ و بردنه سه‌ری چه‌وری باش، له‌ناکاما دا پیشگیری له جه‌لته‌ی دل و میشک ده‌کا، نه‌مه‌ش و اته به‌ده‌ست هیتانی سلامه‌تی.

چهند خالیک سه‌باره‌ت به پاک و خاوینی بُو مندالان

زوربه‌ی نه و نه خوشی‌یانه‌ی که مرُوف، به تایبه‌ت مندالان تووشیان ده‌بن هۆکاره‌که‌یان ده‌گه‌ریته‌وه بُو نه‌پاراستنی پاک و خاوینی. بُو نه‌وه‌ی که نه خوش نه‌کهون داواکارین که منداله جوانه‌کان ئُم چهند خاله لدبه‌رچاو بگرن:

۱- به‌یانیان پیش نان و چا خواردن ده‌ست و ده‌موجاوتان به ئاوه سابون بشون. نه‌وه‌ش بیزانن که ده‌بی جوان به ئاوه که‌فی سابونه‌که لى و هک‌نۇو نابی که‌فی سابون بجیتە نیو چاوان‌تان، چونکه بپیک ئازاری هه‌یه.

۲- پاش هه‌ر ده‌ست به‌ئاوه گه‌یاندیک ده‌بی ده‌سته‌کانتان به ئاوه سابون بشون.

۳- لانی کەم حه‌تووی ۲ یا ۳ جار حمام کردن پیویسته و به‌تایبەتی له هاویناندا زورتر و له وهرزی سه‌رمادا کەمتر.

۴- نابی هیچ کات مندالان نینوکیان هه‌بی، چونکه میکرۇبی زور له ژیز نینوک دا خۆی ده‌شاریت‌وه و له کاتی خواردن دا دیتە نیوزارو تووشی نه خوشیمان ده‌کا.

۵- واباشه مندالان لەدوای هه‌ر ناخواردنیک ددانه‌کانیان به مسواک و خەمیردادان بشون.

۶- بیرقان نه‌چى که هه‌ر شەویک پیش خه‌وتى، مسواک لىدانا پیویسته بُو مندالان و گەوره‌کانیش.

ئایا دهزانن؟

ئایا دهزانن کە:

-ھەستى بۆنکردنى ورج سەد بەرابەرى ھەستى بۆن كردى مروقە؟

-ئایا دهزانن کە بە بۆچوونى زانايان تا ٥ ملويىن سالى دىكە قارە ئورۇپا دەگاتەوە بە ئافريقا؟

-پانايى گۆزەي زەوي ١٥ ملويىن كىلۆمەترى چوارگۈشەيە؟

-ھەلەزون دەتوانى بۆ سى سالان بەدواى يەك دا بخەوى؟

-كەروىشك و توتوقى بى ئەوهى كە ئاوربۇ

دواوه بىدەنەوە دەتوانى دواوه خۆيان بىبىن؟

چوار خشتهپى

٢

٣

٤

٥

س

و

و

د

ئ

و

د

ئ

س

و

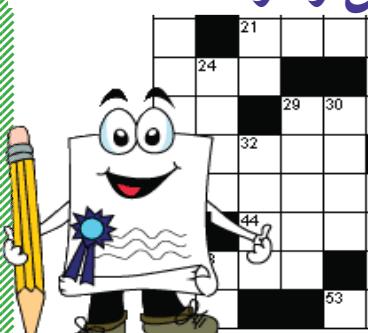
و

د

ئ

س

چوار خشتهپى ژمارە ١

ئاسوئى ←

١ - وەرزىكى سالە.

٢ - گياندارىكى ناوجىرۇكەكانە.

٣ - رىشه.

٤ - ئىمە بە زمانە قىسىدەكەين.

↓ ستۇونى:

١ - دوا پىتى ئىنگلizى - دوو پىت بەدواى يەكدا وەك يەك.

٢ - مىوهەكى بەسۈودە.

٣ - تۇو، كلکى بېرى دەبىتە چى؟

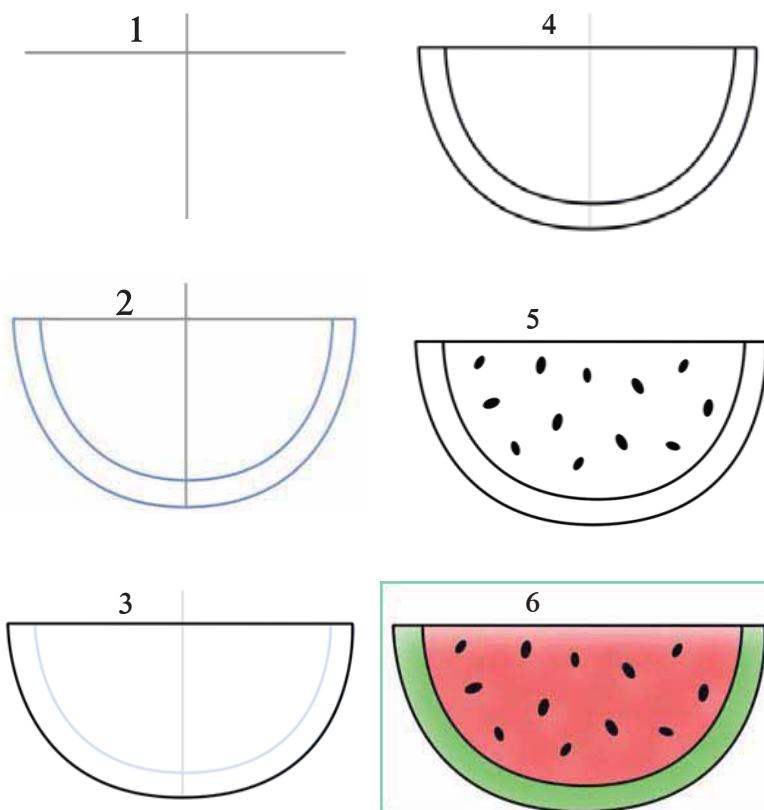
٤ - با به فارسى.

٥ - هەموومان دەيخۆين.

منداله چاوه‌گشکان با به کاغذ نه و مام ورپه ساز بکهون و قاشه
شووتی یه‌کلش به پنی نهودی که نیشان در اوه بی کیشنه‌وه و پاشان
ینیرن بو مندالپاریزی و فهلان و هریگون

که رده‌سی پیویست بو ساز کردنی و رچه که: ۱- چه سپی کافه‌ز
۲- مه‌قه‌ست ۳- نو پارچه کاغه‌ز به شیوه‌ی دایره و هک خواره‌وه

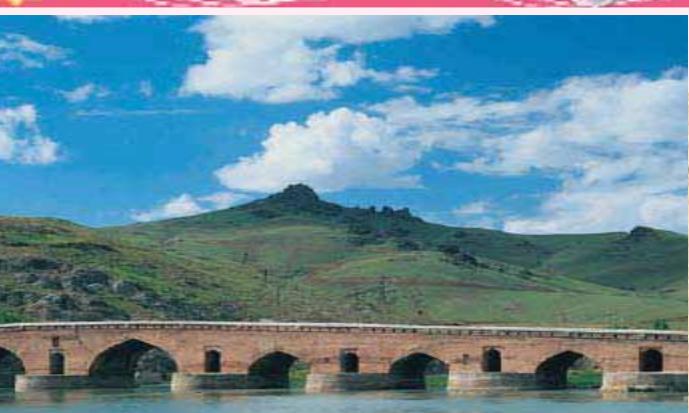

چاوه‌گشکانی دنباله‌گی نیوان نه م دوو وینه‌یه ببیننه‌وه

ولاته که مان بناسین

«شاری قوروه»

شاری قوروه له ۹۳ کیلو متری رۆژه‌لاتی شاری سنه هه‌لکه‌وتوه، له رۆژئاوا به شاری هه‌مەدان، له باکور به بیجار و له باشواریش به سونقور و کامیاران ده‌گاته‌وه. ئەو شاره له دەشتایی هه‌لکه‌وتوه و خاوه‌نى زه‌وى و زاریکى پېت و بەرهکەتە كه قوروه‌ى كردۇتە يەكىك لە ناوجە لە بارەكانى كوردستان له بوارى كشت و كالىدا. بەرھەمە كشت و كالىيەكانى شاری قوروه‌ى خوشەويست برىتىن له گەنم، جۇ، هىلەماسى، ترى و.....

ھەروھا چيا بەرزەكان دەورو بەرى شاری قوروه‌يان گرتوه كه زۆربەي وەرزەكانى سال بەفریان پیوه دیارە. چيا بەرزەكانى قوروه برىتىن له بەوروپەريشان و پەنجەعلین. شاری قوروه خاوه‌نى زۆر جۆرە كانگاي ژىر زه‌وييە وەك، بەردى مەرمەر. ھەروھا دەكى ئاماژە به كانگاي ژىر زه‌وى «داش كسن» بکەين كە يەكىك لە سەرچاوه گرینگەكانى زىپرى كوردستانە.

شاری قوروه‌ى خوشەويست شوینى مىزۇويى و گەشت و گوزارى زۆرى هەيە كە هيئىتىك لەو شوینانە برىتىن: پىرى مىزۇوى پىد ئاوا، پاركى رىزوان، حەمامى قەسلان و بابا گورگۇر. خەلکى شاری قوروه به دوو زمانى كوردى و توركى قسە دەكەن.

مەحمود شەريف

ويىھى خنجىلاڭەكان لە دنیاگە مندازان

وشنو نەتاشیمەگانقاز لە دەنیاڭ مەلاڭان ما

